اختر

مطبعه و اداره خانهٔ ﴿ اختر ﴾ در خان والده در دائرهٔ مخصوصه است درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود ٠

اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ٠

روزچهارشنبه ١٤ جمادی‌الاولی سنه ١٢٩٨
١ نیسان رومی و١٣ ماه اوریل ١٨٨١

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾

دارالسعادهٔ اسلامبول ٣٠ مجیدی سیم
دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ٧٥ قروش صاغ
ممالك محروسهٔ ایران ٢٥ قران
ممالك هندوستان و بنادر ١٥ روپی نقره
ممالك روس وقفقاز ١٥ روبل کاغذی
ممالك اروپ و عربستان ٢٥ فرانك
یك نسخه ٦٠ پاره‌است
اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره‌است ٠

﴿ این نامه ازهر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می کوید ٠ هفتهٔ یکبار طبع می‌شود ٠ اوراق ﴾
﴿ و نوشتجات سود مند را بامتنان می پذیرد ٠ درنوشتن کاغذهایی که‌ازخارج میرسد اداره‌آزاداست ٠ کاغذی‌را که نوشته نمی شود ﴾
﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ٠ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهدشد ٠ ﴾

تلکرافها

﴿ ازلندن ٦ جمادی الاولی ﴾ درمجلس مبعوثان (سیرچارلس دیلك) مستشار وزارت خارجیهٔ انکلستان درجواب سؤالی بیان نمودکه٠ تونس پیوسته ازایالات ممتازهٔ دولت عثمانی معدود بوده است ٠ ولی‌ایقدر هست که‌ادارهٔ داخلیٔ آنجا نوعی مختاریت‌را دارا است که‌باستثناء کارهای عسکری ومتعلق بخارجیه ماذون‌است که‌درسایر مواد بادولتها مقاوله نامها ببندد ٠

﴿ ازلیزبون ایضاً ﴾ اینکه شایع شده بود در(اوپورتو) هواخواهان جمهوری مصدر حرکتی شده‌اند بی‌اصل‌است ٠

﴿ ازوین ایضاً ﴾ درمسئلهٔ حدودیونان دولتهای بزرك بطور موثق متحدالافکاربوده‌اند٠ امروز تکلیفات خودشانرا بدولت یونان تبلیغ خواهندنمود ٠

﴿ از پاریس ٧ جمادی الاولی﴾ درپاریس کومیسیونی درزیر ریاست جناب اسعد پاشاسفیر دولت عثمانی مرکب ازمعتبرین صرافان وتاجران وارباب سیاسی برای جمع آوری وجوه اعانه بجهة مصیبت زدکان جزیرهٔ ساقز که‌اززلزله پریشان روزکار شده اند تشکیل یافته است ٠ کومیسیون‌مذکوردرهمهٔروزنامهای‌پاریس‌بیانامهٔ نشر نموده است ٠

﴿ ازلیورپول ایضاً ﴾ در باب جمع آوریٔ وجوه اعانه برای مصیبت زدکان جزیرهٔ ساقز کومیسیون مخصوصی تشکیل یافته دیروز دفتر مخصوص‌برای اعانه بازکردیده‌درظرف‌دوساعت زیاده بریکهزار لیرا بطور اعانه جمع آوری شده‌است ٠

﴿ ازاتن ایضاً ﴾ برای مصیبت دیدکان جزیرهٔ ساقز ازهرجانب وجوه اعانه جمع آوری میشود ازجانب حکومت واهالی اقدامات‌بکاربرده میشود که‌وجوهات اعانه بطورمطلوب‌جمع‌آوری وبمحتاجین‌قسمت بشود ٠

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ از قراریکه شایع شده است حکومت فرانسه درباب تادیب عشایر (خرومیر) که‌حدود جزایررا تجاوز نموده‌اند ازحکومت تونس نیز خواهش اجرای معاونت خواهدنمود ٠

﴿ ازاتن ایضاً ﴾ سفرای دولتهای بزرك مقیمین درباراتن ازحکومتهای متبوعهٔ خودشان درباب مسئلهٔ حدود یونان دستورالعمل کرفته اند ٠ سفرای مشارالیهم فردا تکلیف دولتهای بزرك‌را بحکومت یونان تبلیغ نموده ازدولت مشارالیه خواهش خواهند نمود اراضی‌را که‌دولت عثمانی دروا کذار نمودن یونان‌همراهی کرده بپذیرد ٠ هرکاه‌دولت یونان ازقبول‌اراضی تکلیف شده امتناع نماید هیئت سفرا درآینده حق مذاکره درابنباب‌را بدولتهامنحصرخواهند داشت ٠

(مسیو کوموندروس) رئیس وزرای یونان هیئت سفرارا فورا جواب داده تکلیف بابعالی‌را بکلی رد خواهد نمود ٠

درظرف دوازده روز چهار هزار و پانصد وپنجاه نفر ازعساکر احتیاط برای مسلح شدن وارد اتن کردیده‌اند ٠

﴿ از بکرش ایضاً ﴾ عنوان‌پادشاهی‌دولت رومانیا ازجانب دولتهای اوسترویا وروس والمان وامریك نیز تصدیق کرده‌شده‌است ٠

﴿ ازلندن ٨ جمادی‌الاول ﴾ حکومت اطلاع‌حاصل نموده‌است که‌بعضی ازاهالی ایرلاند [illegible] میبرده‌اند ٠

﴿ ازپترسبورك ایضاً ﴾ ازجانب اعلا حضرت‌امپراتور روس جنرال اغناتیف بوزارت املاك امپراتوری و (کونت نیکولا) بوزارت معارف معین شده‌اند ٠

﴿ از اتن ایضاً ﴾ کشتیٔ (وولتیژور) نام فرانسه برای رسانیدن آذوقه ووجوه اعانه بمصیبت زدکان جزیره ساقز ازاتن عزیمت ساقز نموده‌است ٠

﴿ ازلندن ٩ جمادی‌الاولی ﴾ دردائرهٔ بلدیٔ لندن برای جمع آوریٔ اعانه بمصیبت زکان ساقز دفتری بازشده تادیروز بقدر دویست وپنجاه هزار فرانك فراهم‌آمده‌است ٠

﴿ ازاتن ٨ جمادی‌الاولی ﴾ امروز طرف مغرب هیئت‌سفرای دولتهای بزرك باتفاق بدائرهٔ وزارت خارجیهٔ یونان رفته بامسیو کوموندروس وزیرخارجیه ملاقات‌نموده (مسیو رادویچ)سفیر المان تکلیف متحدالمآل دولتهارا بوزیر مشارالیه بیان کرده‌است ٠

کاغذ تکلیف مذکور ازجانب هیئت سفرای دولتهای بزرك امضا کرده شده‌بود . یك صورت تکلیفنامهٔ مذکور نیز بمسیو کوموندروس داده‌شد .

مضمون تکلیفنامه این بوده است که . چون دولتهای بزرك آرزومند هستند که مسئلهٔ حدود عثمانی و یونان بطور صلح ومسالمت بانجام برسد بنابراین تکلیف آخری بابعالی که دراینباب نموده است ازجانب دولتها پذیرفته شده‌است ودرباب اجرای آن تکلیف دولتها نظارت نموده ضمنا ازدولت یونان خواهشمند هستند که تکلیف مذکوررا قبول نماید . هرگاه دولت یونان ازقبول تکلیف مذکور خودداری نماید دولتها ازهوا خواهی یونان صرف نظرخواهندنمود .

﴿ از اتن ۱۲ جمادی‌الاولی ﴾ حکومت یونان درباب مسئلهٔ حدود دادن جواب کاغذ دولتهارا بفردا گذاشت . بطورموثق میگویند حکومت مشارالیها بعد از انعقاد مجلس مشاوره تکلیف هیئت سفرا را کاملا جواب رد نخواهد داد بل تکلیفات تازه اظهار نموده دوباره بمذاکرهٔ تکلیف مذکور آغازشده پس ازداده شدن قرارقطعی مراتب بمجلس مبعوثان عرض خواهدشد حتی بهمین ملاحظات مقرر بوده‌است که مجلس مبعوثان دراین نزدیکی دوباره بازشود . تا انجام مذاکره تکلیف تازه حکومت یونان کمافی‌السابق مشغول تدارکات جنك خواهد بود . هرگاه دولتهای اروپ یاخود دولت عثمانی تکلیف جدید یونان را رد بکنند ومجلس مبعوثان نیز جواب حکومت‌را اساسا تصدیق نکنند بازمسئله ناتمام‌خواهدماند .

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ روزنامهای پاریس یك کاغذ (مارکی سالسبری) وزیرخارجهٔ سابق انکلستانرا که بتاریخ هفتم‌ماه‌اکست سال ۱۸۷۸ میلادی بمسیو وادنیکتون وزیرخارجهٔ پیشتری فرانسه نوشته بود نشرکرده‌اند .

(مارکی سالسبری) درکاغذ مذکور بیان نموده‌بوده‌است که . دولت انکلیس‌را درممالك (تونس) هیچ منفعت وعلاقهٔ نیست . هرگاه دولت فرانسه حکمران تونس‌را ازحقوق خود بازدارد (یعنی تونس‌را استیلا بکند) دولت انکلیس بوجهی مداخله نخواهد نمود .

(مارکی سالسبری خودنیز بیانات این کاغذرا تصدیق واعتراف نموده‌است .

(مسیو ژول‌فری) رئیس وزرای فرانسه درمجلس مبعوثان درجواب سؤالی که دربارهٔ تونس شداظهار نمود که . وضع حاضر تونس بدرجهٔ ناگوار شده‌است که درخارج تحمل‌است . مابرای مجازات مقصرین وبستن جلوحرکات ناگواز تدابیر لازم بکارخواهیم برد . حکومت‌فرانسه درصددضبط ممالك نیست . ولی درباب تامین حدود جزایر برای‌آینده تاهرجا که مقتضی باشد خواهیم رفت .

این بیانات‌مشارالیه درمجلس‌مبعوثان‌درمقابل یکصدوسی‌ویك‌رای‌باکثریت سیصد وسی‌ونه‌رای پذیرفته‌شده مجلس‌ازمسلك هیئت‌وزرا اظهار خشنودی وخاطرجمعی نموده‌است .

داخلیه

ازجانب سنی‌الجوانب اعلا حضرت پادشاهی دربارهٔ مصیبت زدگان جزیرهٔ (ساقز) یکهزار و پانصد لیرای عثمانی بطور اعانه احسان فرموده شده است . ازجانب شاهزادگان عظام وبعض متعلقات حرم همایون‌نیز معادل یکهزار وهشتصد وسی‌لیرا اعانه بکو میسیون مخصوص آن‌فرستاده شده‌است .

(پرنس ارزتانسکی) نام ازصاحب منصبان روس که مخصوصا برای اخبار جلوس اعلا حضرت امپراتور بدرسعادت فرستاده شده بود واردگردیده روز دوشنبهٔ گذشته مامور مشارالیه‌با کالسکه‌هایی که مخصوصا ازاصطبل عامره فرستاده شده‌بود بهمراهی مسیو نیکوف سفیر دولت مشارالیها بمابین همایون عزیمت‌نموده بدلالت‌جناب دولتمآب‌وزیرخارجیه ازحضور همایون پادشاهی شرفیابی حاصل کرده پس ازآن باتفاق سفیر مشارالیه بابعالی آمده درحالتیکه یکدسته ازعساکرشاهانه‌وخدمهٔ بابعالی صف‌بستهٔ موقع احترام بودند باجناب مستطاب رئیس وکلانیز ملاقات‌نموده‌است .

روزنامهٔ (مسنجر) میگوید . جناب ابهت ودولتماب صادق پاشا والیٔ جزایر دریای سفید درباب توزیع اعانه بمصیبت زدگان جزیرهٔ ساقز کومیت (جمعیت) مخصوصی تشکیل داده مقرر نموده‌بود که همهٔ وجوهات اعانه بواسطهٔ کومیت مذکور بمستحقین توزیع بشود ولی اجانب این قراردادرا نپذیرفته دراینباب اشکالات بمیان میاورده‌اند .

حضرت مستطاب والا حسام السلطنه روز پنجشنبهٔ گذشته باواپور همایون عزالدین که مخصوصا ازجانب اعلا حضرت سلطانی برای رکوب حضرت مشارالیه معین شده‌بود ازراه پوطی عزیمت طهران فرموده جناب سلیمان پاشای میرلوا که حامل نامهٔ مخصوص است نیز همراه سرکار شاهزادهٔ معظم میباشد .

هنگام عزیمت واپور جنابان منیر بیك افندی رئیس تشریفات عمومی وخلیل پاشا حزال اجودان حضور همایون برای تبلیغ سلام ورسم توديع ازجانب اعلا حضرت پادشاهی بواپور مذکور آمده ایفای ماموریت کرده حضرت‌والا اظهار تشکر خودرا ازمراتب الطاف‌شاهانه نموده‌اند .

روز سیزده عیدنوروز که مقارن ایام عزیمت حضرت‌والا حسام‌السلطنه بود جنرال قونسل ایران مهمانی‌خوبی برای‌شاهزادهٔ معظم وجناب جلالتمآب سفیر کبیر وهمراهان حضرت والا واجزای سفارت کبری دادند . وآنروز جنرال قونسل دونسخه از تالیفات خودیکی فارسی ودیگری ترکی بحضرت مستطاب‌والا اهدا کرده وحضرت‌والا محظوظیٔ خودشانرا از مطالعهٔ آن دونسخه بیان فرموده بودند چنانکه غالب وقت‌خودشانرا آنروز بمطالعهٔ‌آن نسخهای مذکور مصروف فرموده‌بودند .

ازجانب حضرت‌مستطاب‌والاحسام‌السلطنه درحق عالیجاه عزت‌همراه احدبیك‌افندی‌عسیران کارپرداز (عکا) محض ابراز توجه خودشان دربارهٔ اویك طغرا دستخط خشنودی ازمومی‌الیه در ایام رفاقتش از بیروت وبیت‌المقدس وغیرهما بایکطاقه شال کشمیری التفات فرموده اند .

ورقهٔ که‌درنسخهٔ گذشته ازجانب جناب عمدة‌المحققین حاجی‌ملا باقر واعظ‌طهرانی رسیده ودراخترثبت‌شده بود دربعض جاهایش سهواتفاق افتاده‌است ازآنجمله کلمهٔ‌تلقین(تلفیق)وکلمهٔ‌تشویف (تسویف)وکلمهٔ‌تعطل(تعطیل)وازجملهٔ(قصدسوء) کلمهٔ (دفع) ساقط‌شده وکلمهٔ ابی (غبشان) غلشان ترتیب یافته‌است . ودردوموقع نیز کلمهٔ علیه السلام(علیهم السلام) شده‌بودلهذادراینجا بتصحیح آن‌پرداختیم .

جناب مسیو نویکوف سفیر دولت روس روزشنبهٔ گذشته مقرر بود که اعتمادنامهٔ خودشانرا که از جانب اعلا حضرت ایمپراتور تازهٔ روس واردشده‌است بحضور اعلا حضرت پادشاهی تقدیم نماید . بنابراین روزمذکور برای سواریٔ سفیر مشارالیه وهمراهانش از اصطبل عامره کالسکه‌های مخصوص دولتی بسفارتخانهٔ دولت مشارالیها فرستاده‌شده سفیرمشارالیه وهمراهانش سوارکردیده عزیمت ماین‌همایون نموده ازحضور مبارك پادشاهی شرفیابی حاصل کرده اعتمادنامهٔ خودرا تقدیم پیشگاه حضور همایونی داشته است .

پس‌ازآن سفیرمشارالیه چنانکه معمول است باکالسکه‌های‌دولتی درحالتیکه سعادتمآب ابراهیم بیك‌افندی مامور تشریفات وزارت خارجیه درکالسکه جناب‌سفیر وعزتمآب غالب بیك افندی معاون‌تشریفات درکالسکه مستشارسفارت‌نشسته بودند ودر باب عالی یکدسته ازعساکر شاهانه صف بسته موقع احترام بودند بابعالی آمده باجناب مستطاب رئیس وزرا وجناب وزیر خارجیه ملاقات نموده بعد ازآن بقرار سابق بسفارتخانه برگشته‌اند .

درحین‌ورود سفیرمشارالیه بابعالی‌یکدستگاه موزیك نظامی مترنم بودی .

شب‌شنبهٔ گذشته درقریهٔ (ارنبود) ازیك قهوه‌خانهٔ حریق ظاهرشده بجهة اخشاب بودن بنای‌قهوه‌خانه آتش‌شدت یافته باطراف‌نیز سرایت نموده یکباب خانه ویکباب (کازینو) ویك‌میکده که‌درآن نزدیکی بودند سوخته پس ازآن آتش خاموش شده‌است .

بموجب خبرهای تلکرافی (توندرر) نام کشتی زرهدار انکلیس که‌ازجزیرهٔ (مالطه)برای رسانیدن اعانه بمصیبت زدکان جزیرهٔ (ساقز) عزیمت نموده‌بود بلنکرگاه جزیرهٔ مذکوررسیده است باکشتیٔ مذکور چندنفر طبیب وجراح نیز برای‌معالجهٔ مصیبت‌دیدکان باآنجاآمده‌اند .

روزنامهٔ (لاترکی) در باب اعانهٔ مصیبت زدکان جزیرهٔ (ساقز)میکوید . برای‌مصیبت زدکان جزیرهٔ ساقز ازهرجانب وجوه اعانه‌جمع آوری میشود . چنانکه ازجانب جناب پاتریك ملت‌روم بملت مذکور که درممالك اروپ وروس مشغول تجارت هستند ونیز برئیس مجلس‌روحانی روس بواسطهٔ تلکراف ازوقوع حادثه اخبار وضمنا نصیحت شده است که‌دراعانت مصیبت زدکان جزیرهٔ مذکور شتاب وتعجیل نمایند . بنابراین ازهرجانب پاتریك مشارالیه بواسطهٔ تلکراف خبرها رسیده است که‌درهرجا مشغول جمع آوری اعانه شده اند .

از پاریس (مسیو کور نیو) و (مسیو ردوقانا کی) بواسطهٔ تلکراف خبر داده‌اند که‌معادل دوهزار لیرا جمع آوری شده حوالهٔ بانك‌عثمانی شده‌است .

ازوین (مسیو کالانی) و(مسیو اسکاناوی) نیز خبرداده اندکه . درآنجانیز درزیر ریاست جناب ادهم پاشا سفیر دولت علیهٔ عثمانی که‌مسقط الرأسشان جزیرهٔ قبریس است کومیسیون اعانهٔ تشکیل یافته‌است .

ازبندر (قلاص) نیز مسیو کریسوولونی خبرداده است که‌درظرف یك‌ساعت معادل هزار لیرا اعانه جمع آوری‌شده وجه‌مذکور حوالهٔ کومپانیٔ خود مشارالیه که‌دراسلامبول هست شده است که‌حسب‌الامر جناب پاتریك مبلغ مذکور اخذ و بمستحقین رسانیده‌شود .

ازلندن نیز ازجانب (مسیواسکلیجی) بمسیو استفانویچ بواسطهٔ تلکراف خبرداده‌شده است که معادل سه‌هزارلیرا جمع آوری شده‌وآماده‌است بهر نحوکه جناب پاتریك امر بدهد معمول خواهد شد .

(مسیومیشل پاسپاتی) و(مسیوتاموا کو) هم ازشهر (لیورپول) خبرداده‌اند که یکهزارلیرا اعانه جمع آوری شده وحاضر است . تاروز جمعهٔ گذشته پانزده هزار لیرای انکلیس بطور اعانه درمملکتهای‌متعدد چنانکه ذیلا قلمدادمیشود جمع‌آوری‌شده‌است .

لیرای انکلیسی	
۰۰۸۰۰	درشهر ابرائیل
۱۰۰۰۰	درلندن
۰۰۵۰۰	دروین
۰۱۰۰۰	درقلاص
۰۲۰۰۰	در پاریس
۰۱۰۰۰	درلیورپول
۱۵۳۰۰	جمع

جلتان پانزده‌هزار وسیصد لیرای انکلیسی است . علاوه بر این در اسلامبول نیز بقدر سه‌هزار وپانصد لیرا جمع‌شده‌است .

(جناب مونسنیور وانوتللی) وکیل اعلا حضرت(پاپ) مقیم اسلامبول نیز ازفقرهٔ زلزله وخرابیٔ جزیره ساقز و پریشانی اهالی باعلا حضرت (پاپ) بواسطهٔ‌تلکراف‌خبرداده التماس نموده‌است که درممالك ایتالی نیز برای مصیبت زدکان زلزله دفتر اعانه باز بشود . در جواب بمومی‌الیه ازآنجا نیز خبر رسیده است‌که بجمع آوری اعانه آغاز شده وجوهات اعانه پی‌درپی بجزیرهٔ ساقز روانه‌خواهدشد .

نیز اخبارنامهٔ مذکور بموجب کاغذ ازمیر میکوید . درقصبهٔ ساقز سه‌هزار و پانصد باب خانه ودکان وبقدر بیست وششهزار نفس بوده است . عموم اهالی جزیره تخمینا شصت هزار نفر وعبارت ازشصت وشش پارچه دهات بوده دهات سمت شمال جزیره‌را چندان صدمه اززلزله وارد نیامده‌است ولی‌سه‌ربع خود قصبهٔ ساقز بکلی خراب وسایر سمتها نیز تماما زیر وز بر شده است . حالت اهالی خیلی ملال انکیز ودلخراش بوده‌است بحدیکه بتقریر نمیآید . درهمهٔ قصبه تنهایکباب خانه که‌مال (مسیو پاسکه) نام است باچند باب دکان اخشاب ازصدمهٔ زلزله مصون مانده‌است تلفات اهالی بقدر پانزده هزار تخمین شده است . ولی‌این‌مقدار مبالغه آمیزاست مظنون است تلفات بیش ازششهزار نفرنباشد .

درباب‌مسئلهٔ حدود یونان روزنامهٔ(کلوس) که ازمعتبرین روزنامهای روس‌است مقالهٔ ذیل‌را درصحایف خود درج نموده بود مانیز مناسب دانستیم ترجمهٔ آنرا برای اطلاع همکنان ذیلا بنکاریم .

﴿ ترجمهٔ مقاله ﴾

هر روز پارهٔ خبرهای تلکرافی درباب نتیجهٔ قرارداد مجلس‌مذاکرهٔ هیئت‌سفرامقیمین‌اسلامبول باینجا وارد میشود حال‌آنکه خبرهایی که بیست وچهار ساعت بعد از آن میرسد همه برخلاف خبرهای پیش است .

بنابراین در باب بیان فروعات مسئله حصول یك‌فکر قطعی برای ما محال ومتنع است . ولی

وضع مسئله درهرمرکز وبهر رنك که باشد مسلك دولت روس را که در اینباب پیشنهاد خود نموده است بوجهی تغییر وتبدیل نتواند کرد .

برای رفع شبهات وظنیات باطله که دربارهٔ پولیتیك روس در اسلامبول واتن محتمل الوجود است ازوظائف خود میدانیم که مسلك دولت روس را در اینباب بصراحت وآشکاری بیان نمایم . واظهار کنیم که دراین وقت حاضر نقطهٔ استناد پولیتیك روس عبارت ازچیست ؟

مقصود دولت روس عبارت از نگاهداری آسایش درشبه جزیرهٔ بالکان است . وازاین پولیتیك دولت روس نیز در تحریرات آخری که بتاریخ (٤ مارس) از جانب وزارت خارجیهٔ روس بسفرای دولت مشار الیها که در دربار دولتهای بزرك اقامت دارند نوشته واطلاع داده شده است . دیپلوماتهای روس ازاساس این پولیتیك بوجهی دوری نخواهندجست . وحضور سفیر روس درمجلس مذاکرهٔ سفرا دراسلامبول هم تنها عبارت ازنگاهداریٔ این پولیتیك است .

بنابراین میگوییم اولا . دولت روس برای استحصال مطالب نابجای یونانستان دربارهٔ دولت عثمانی بهیچ وسیله سخت گیری ننموده وهیچگونه قوت جبر بکار نخواهدبرد .

ثانیا . دولت روس درباب منع جنك محتمل الوقوعی که نتیجهٔ این مطالب غیرمحق یونانستان تواندبود هیچوقت استعمال اسلحه نخواهد نمود . زیرا درمجالس کونکره وکونفرانس برلین مقصود دولت روس عبارت ازاین بود که درباب مسئلهٔ حدود یونان تدبیری بکار برده شود که درمیان بابعالی وحکومت یونانستان نتایج ناگواری حاصل نکردد .

ولی درمجلس کونکرهٔ برلین در باب مسئلهٔ یونان تکلیف وزیر خارجیهٔ فرانسه باستثنای مرخصهای عثمانی ازجانب همهٔ اعضا پذیرفته شده بود . حال آنکه مجلس کونکره بوضع یك محکمهٔ کبری حکم ننموده است که (یانیه) و (ترحاله) ازدولت عثمانی کرفته شده بیونانستان واکذار شود . بل تنها قرارداده شده بود ازاضیٔ که ازجانب دولتها بآرزوی بقای آسایش نشان داده میشود دولت عثمانی آنجاها راباختیار ورضایت خود بیونانستان واکذار نماید . ودولتها دراینباب بطور قطعی حکمی نکرده بلکه اجرای این قرار دادرا نیز بمخلوص نیات دولتین عثمانی ویونان محول داشته بودند .

ولی برخلاف آرزوی دولتها که امیدوار بودند در باب مسئلهٔ حدود درمیان دولتین مشار الیهما اتفاق افکار حاصل خواهدشد بالعکس از مذاکراتی که دراینباب درمیان بابعالی وحکومت یونان بعمل آمد بجز ازتزیید عداوت وخصومت نتیجهٔ حاصل نشد که این یکی نیز بالطبع بایستی بشود . چه بابعالی نمیدانست که باستناد کدام حق وموافق کدام قانون ناچار شده است که قسمتی ازاراضیٔ خودرا بیونانستان واکذار نماید . بعلت اینکه جنکی درمیان عثمانی و یونان واقع نشده بود که حق غالبیت ومغلوبی معین کردد . کذشته ازآن بابعالی درمقابل واکذار نمودن (یانیه) و (ترحاله) مقاوله و یابدلی ازدولت یونان نمیدید که مدار تسلیت بشود .

ازآنجانب یونانستان نیز سخن از قرارداد قطعیٔ دولتها بمیان آورده در باب اجرای حکم دولی ازاجرای هیچکونه تدابیر خود داری نکرده دراین خصوص برای اخلال آسایش خودشرا محق ومعذور نشان میداد . حال آنکه ازجانب دولت عثمانی نیز بدولتهای اروپ هیچ کاهی بآن درجه حق ومادونیت داده نشده بود که قسمتی ازممالك اورا بی هیچ سببی بدیکران واکذار نمایند ودر این واکذاری نیز بتوانند (حکم قطعی) بدهند .

این بود که برای انجام دادن مسئله کونفرانس برلین اجتماع کرده باز مطالب یونان را درمجلس مذکور ترویج داده شد . حال آنکه بابعالی باز بطور قطعی بیان نمود که موافق آرزو وخواهش مالایطاق کونفرانس (تصحیح حدود) نتواند کرد تا اینکه مسئله دوباره بوضع سابق خود رجوع کرد . آخرالامر دولتهای بزرك باز بتکلیف خود دولت فرانسه ازادعاهای پیشتریٔ خودشان برکشته درصدد این برآمدند که تنها بنام توسط دوستانه دراین مسئله داخل شده درمیان دولتین عثمانی و یونان سازش بدهند اینك اجتماع انجمن مذاکرهٔ سفرا دراسلامبول نتیجهٔ این افکاراست .

امروز را هیئت سفرای دولتهای بزرك بیان میکنند که بهیچوجه حق وصلاحیت آنرا ندارند که قسمتی ازممالك عثمانی را کرفته بدیکری واکذار نمایند وبیونانستان نصیحت میدهند که تکلیف آخری بابعالی را پذیرفته بجاهایی که دولت عثمانی باختیارخود واکذار میکند قناعت نماید هرکاه یونانستان تکلیف بابعالی ونصیحت اروپ را نپذیرد چنان است که ازدوجهت برخلاف حقانیت حرکت کرده است ودرآنصورت سفرا مامور هستند که دولت یونان را بکلی بحال خود کذاشته مسئولیت هرکونه وقوعات را بعهدهٔ دولت مشار الیها واکذارند .

هرکاه دربار یونان ازاین نصایح اروپ سرباز زند خطابی کرده است که تصحیح آن غیرممکن دیده میشود . واکر یونانستان امیدوار است که در نفس آخر دولت انکلیس بمعاونت او خواهد برخواست آن نیز نتواندشد چه انکلیس میتوانست بی آنکه کار بآنجاها بکشد از یونانستان هوا خواهی نماید . حال آنکه هیچ دولت حرکت منفردانهٔ انکلیس را دربارهٔ شرق برخود هموار نمیکند واین یکی را در بار انکلیس نیز بخوبی فهمیده اند .

والحاصل هرکاه یونانستان اقدام بجنك نماید مسئولیت نتایج ناکوار آن بکلی درعهدهٔ خودش میباشد . دولت روس دراینباب نه مستقلا ونه بواسطه معاونتی نخواهدنمود . چه دولت روس پیش ازهمهٔ کارها آسایش وراحتی را لازم دارد . پس دولت یونان را است که این فقرات را فراموش ننموده خودرا درنظر اروپ متهم نکرده غائلهٔ بزرکی برای خود فراهم نیاورد .

خارجیه

درباب مقایسهٔ قوت لشکریٔ دولتین عثمانی و یونان جریدهٔ نظامیٔ انکلیس مقالهٔ ذیل را درصحائف خود نوشته بود مناسب دانستیم ترجمهٔ آنرا دراینجا بیاوریم .

تا امروز دراسلامبول برای بقای آسایش مذاکرات دیپلوماسی جاری میشود ولی تاکنون نتیجهٔ ازمذاکرات حاصل نشده است . بنابراین احتمال میرود که کار بجنك وکار زار منجر کردد درآنصورت مناسب دانستیم که اردوهای طرفین متخالفین را مطرح مقایسه نموده در باب غالبیت ومغلوبیٔ طرفین پارهٔ ملاحظات ومطالعات خودمانرا بموقع بحث بیاوریم .

کنون درباب قوت لشکریٔ طرفین مقالات متعدده را که بموقع بحث آورده اند اساس سخن قرارداده بالاترین قوت یونانرا که نوشته اند هشتاد هزار نفر قشون بحدود تواند فرستاد قبول نموده ازآنرو بمقایسه آغاز کنیم ٠

بالفرض کوییم که دولت یونان هشتاد هزار نفر بموقع جنك تواند فرستاد ولی بدیهی است همهٔ این قوت که در روی کاغذ برای پرکردن حساب نشان میدهند همهٔ آنها که عساکر معلم ومنتظم نیست بل تنها یك ثلث آنها عساکر منتظم تعلیم دیده تواند بود که مابقیٔ آنان مانند اعداد صفر دست چپ خالی ازفائده است ٠ زیرا بسیاری ازآنها یاجبرا بسلك عساکر آورده شده یاجوانانی بی تجربت هستند که بسائقهٔ حمیت ملی داخل زمرهٔ لشکریان شده اند وبدیهی است که این هردوقسم بزحمات لشکری ومشقتهای سفری متحمل نتوانند گردید ٠

گذشته ازآن بعضی از این جوانان بی تجربت رزمخواه بحسب سن بآن درجه نرسیده اند که درمیدان جنك ازوجود آنان آثار مردانگی وشجاعت بظهور برسد چه هنوز جوانانی هستند که درآغوش ناز ونیاز پرورش میبابند وبسیاری ازآنها نیز کسانی میباشند که تا کنون عمر خودشانرا بدکانداری یانو یسندگی تجار گذرانیده یاباگرد میکده ها وامثال آن ازقبیل اصناف وکسبه هستند که بهیچوجه نمیتوانند درمقابل عساکر جنك دیده وکار آزموده پایداری نمایند که این یکی خارج ازدائرهٔ امکان است ٠

حال آنکه قسمت بزرگی ازعساکر مذکوره باید بنگاهداری ومحافظت راههای اتن گذاشته شده قسمتی نیز باید خط لشکر عثمانی را که درحدود مانند استحکامات بزرك صف بسته اند ازهم پاشیده برای مختل نمودن اوضاع داخلیٔ عثمانی تجاوز نمایند حال آنکه بدیهی است بااین قوت لشکری که ذکر شد ممکن نیست بحرکات تجاوزی کاری از پیش برده شود ٠

اگرچه اجرای اینکونه حرکات تجاوزی باوجودیك کوماندان کارآزموده وصاحب تجربه چندان دورهم بنظر نمیآید که یك فرقه ازلشکریان خودرا بفنون جنك بداخلهٔ خاك عثمانی رسانیده موقع مستحکمی درآنجا برای خود قرارداده درجاهایی که اهالی اغلب ملت روم هستند آتش اختلال برانداخته مقصود خودرا ازپیش برد ولی اینقدر هست که اجرای اینکونه حرکات تجاوزی بسته بوجود کوماندانی مانند (جنرال اسکو بلف) و (جنرال کورقو) است ٠ حال آنکه هیچ کسی باور نمیکند که درهمهٔ یونانستان کوماندانی پیدا بشود که بتواند ازعهدهٔ کوماندانیٔ یك فرقه لشکر بطور لائق بیرون بیاید ٠

بااینکه دولت عثمانی ازقوت لشکریٔ یونان واز منویات ضمیر آن آگاهی دارد باز برای بستن جلو تجاوز قشون یونان که مبادا حدودرا گذشته درداخل عثمانی اختلال واغتشاش بیندازند درحدود خود ودر سایرنقاط عمده ومواقع لازمه بقدر کفایت عسکر گذاشته علاوه برآن درداخل مملکت نیز دربسیاری ازمواقع لشکر معین نموده تدابیر احتیاطی را ازدست نداده است ٠

خلاصه ازوضع کار فهمیده نمیشود که یونانیان در این مسئله با عثمانی درصورت عدم اطمینان ازمعاونت خارجه بکدام امید اقدام بجنك نموده امید غلبه را توانند داشت که درحقیقت فهمیدن این مطلب جای اشکال است ٠

دولت عثمانی پس ازجنك آخری عساکر خودرا متفرق ننموده بل بحدود یونان کسیل کرده است چنانکه بقول خود یونانیان وهواخواهانشان اکنون دولت عثمانی درحدود بقدر یکصدوبیست هزار لشکر آماده دارد که میتواند قسمتی ازعساکر مذکوره را بنگاهداریٔ حدود گماشته وقسمتی را در داخل مملکت بحفظ آسایش وادارد ٠ حال آنکه عساکر ردیف که اکنون بزیرسلاح آورده میشود درخارج این حساب است ٠

ونیز عساکر ردیف عثمانی گذشته براینکه مانند عساکر یونان تازه کار وبی تجربت نیستند درجنك آخری هم داخل رزمگاه شده بیش ازلشکر یونان زحمات سفررا متحمل توانند بود ٠

اگرچه یونانیان فقرهٔ فرارنمودن چند نفر ازعساکر ردیف عثمانی را دست آویز نموده میگویند درمیان عساکر عثمانی بداخلاقی افتاده بسیاری ازآنها منتظر حصول فرصت فرار هستند واین یکی را مایهٔ تسلیت برای خود قرارداده اند ولی درصورتیکه بجنك آغاز بشود آنوقت خواهند دید که اترك آنکونه دنائت ونامردی را برخود هموار نخواهند نمود ٠

بلی ازیونانیان قدیم گرفته تا یونانیان حاضر جبون بودن عساکر یونان مشروحا در تواریخ مضبوط است ولی از عساکر ترك فرار نمودن باردوگاه دشمن سهل است که از رزمگاه فرار نمودنشان نادرشنیده شده است ٠ باهمهٔ این نمیتوان گفت که درمیان عساکر ترك هیچ فراری نیست ولی اینقدرهست که فراریٔ اتراك نسبت بسایر ملتها خیلی کمتراست ٠

چون عثمانیها در باب تدارکات جنك فرصت طولانی بدست آوردند احتمال میرود که تدارکات خودشانرا بطور لائق جابجا نموده باشند ٠ زیرا واردات دولت ازچندی باین طرف بدست ادارهٔ عسکری سپرده شده کاملا منحصر بانجام دادن تدارکات جنك ومهمات گردیده است ٠ بصاحب منصبان ومامورین ملکی ونظامی نیز مدتها است که مواجب داده نشده واردات دولت درراه اکمال نواقص تدارکات جنك صرف شده است ٠ حتی درخصوص اکمال تدارکات علاوه براینها بنام بده شخصی وغیره نیز مالیات و بده تازه باهالی طرح شده پی در پی دریافت میشود ٠ این سخن که میگفتند تنکیٔ مالیه ملتهارا مانع ازجنك میتواند بشود خیلی پیش ازاین جهانیانرا معلوم گردید که این سخن قوتی نداشته است ٠ اینکونه ملاحظات عثمانیهارا ازمقابله بیورش غیرمحق دشمنی که ازخارج بممالك آنها میشود بازنتواندداشت ٠ حال آنکه درحدود همهٔ مواقع مستحکم دردست وتصرف قشون عثمانی است ٠

عثمانیها از روز یکه احتمال از ظهور جنك بایونانرا پی برده اند درنزدیکی حدود در انبارها خیلی اسلحه ومهمات جنك آماده نموده اند که درحین لزوم بی هیچ اشکالاتی بکارتوانند برد ٠ علاوه برآن پیوسته خودشانرا ازموقعی که مرکز حرکات لشکری است دور نمیدارند که ازاین یکی نیز خیلی سودمند خواهند گردید ٠

یونانیان بدین خیال هستند که هرگاه بادولت عثمانی آغاز بجنك نمایند ارناؤدها نیز برضددولت عثمانی حرکت خواهند نمود ٠ حال آنکه ارناؤدها هیچوقت این حرکات ناشایست را مرتکب نمیشوند که بدولت عثمانی درحالتیکه بایك دولت غیرمسلم محارب است اسلحه استعمال بکنند ومیتوان گفت هرگاه ارناؤدها یونانیان را باین خیال بدانند تنها برای اخذانتقام همین خیال فاسد درآمده دراعلا درجه منتظر اعلان جنك بایونانیان خواهند بود ٠

ملت ارناؤد تربیت یافتهٔ علی پاشا فاتح (موره)

هستند ازچندسال باینطرف وطن آنها ازصدمهٔ جنگهای پی‌درپی رو بفقر وفاقه گذاشته است بنابراین البته جنگ کردن بایونانیان‌را به‌بیکاری وخانه‌نشینی مرجح‌خواهنددانست . زیرانخست ازجنگ کردن بایونانیان بهر وجه که‌باشد سودمند توانند بود . درثانی اینکه ارناؤدها بالفطره شجاع وجسور ورزمجوی هستند وهمه کس میداندکه ارناؤدها درصورت وقوع جنگ‌عثمانی ویونان شمشیر خودشانرا بقصدکشتن یونانیان آب خواهندداد نه بقتل عثمانیان .

والحاصل این‌حرکات جنگجویئ یونان‌این‌را نتیجه‌خواهدداد که‌سرخودشانرابدیواراستحکامات عثمانی زده باندك زدوخوردی فرار نموده تااتن عقب نشسته عثمانیان یورش باتن بیاورند .

﴿ کاغذ ازطهران ﴾

خدمت جناب منشئ اختر زحمت عرض میدهد .

درنسخهٔ اخیر کرامی اخبارنامهٔ (اختر) شرحی ازعدم انتظام پولیس طهران که‌هم‌ازاین پای‌تخت بادارهٔ‌محترمهٔ اختر نوشته بودند ملاحظه شدچون وطن‌پرستان غیرتمنداستماع اینکونه سخنان دروغ‌را نسبت بوطن خود تحمل کردن نمیتوانند واجب ولازم است در باب اثبات غرض ودروغ آنشخص‌نظام دان‌نظم طلب ! من‌بنده بعرض‌این مختصر جسارت ورزیده اقدام نمایم .

اگرچه در یك مملکتی که‌هنوز تربیت وتمدن بسرحدکمال نرسیده‌است‌رسیدن‌انتظام‌یك‌ادارهٔ‌جدید الاحدائی مثل ادارهٔ پولیس دراندك وقت‌بدرجهٔ ممالك اروپ محال‌است . ولی‌باوجود این‌مردمان خردمندازادارهٔ پولیس‌طهران که‌بیش ازدوسال نیست استقرار یافته است بهیچوجه حق تشکی ندارند . چه‌این اداره درمدت دوسال استقرار خدماتی بدولت وملت ایران کرده‌است که‌ایرانیان ازیك ادارهٔ پنجاه‌ساله منتظر نمیتوانستندبود . وماوطن پرستان‌را است که‌برقراریٔ این اداره‌را که‌باعث امنیت عامه‌است تاقیام قیامت ازایزد متعال خواستار باشیم .

راست است ما ایرانیان قدریك اداره‌را که‌قوانینش مخالف اجرای اقدامات ناشایست خودمان‌است نمیتوانیم دانست . ولی‌تمجیدات اداره پولیس طهران‌را همه‌کس در سفارتخانها ومظاهر دول خارجه مقیم دارالخلافه اصغا مینمایند .

اولا رسم سرقت ازابتدای وضع این اداره بطوری برافتاده‌است که‌ازمدتی باینطرف کسی یك دزدپنجاه تومانی درهمهٔ‌شهر پای تخت‌نشنید . حال آنکه دربسیاری ازممالك اروپ باوجود ده‌هزارو پانزده‌هزارعملهٔ پولیس بازروزی نیست که‌دزدیهای بزرك وانواع تقلبات وقتل و .... بوقوع نرسد .

ثانیا ادارهٔ پولیس طهران درظرف این‌مدت قلیل متجاوز از بیست نفرسکهٔ قلب‌زن دستگیر کرده‌است که‌هریك سالها مشغول آن‌حرکت ناکوار وتقلب وتخریب دولت بوده‌اند وابدا تاکنون کسی پی‌بکارآنها نبرده بود .

ثالثا . چندنفر مهر وکاغذ سازکه بتقلب‌موجب اضرارمردم میشدند باهتمام‌ادارهٔ پولیس تاکنون گرفتار گردیده است که هریك ازسالیان دراز بتدلیس وتزویر روزکار بسر میبردند قبالهاساخته دستخطها نوشته خانها خراب کرده‌اندکه‌ازآنجمله میرزا علی خان پسر میرزا نصراه کرك بود که در همین اواخر قریب دو یست وپنجاه طغرا مهر هم بنام علمای اعلام ووزرای عظام ومستوفیان ولشکرنویسان وچندین‌طغرا فرمان بامضای همایون اعلا حضرت شاهنشاهی ساخته بودکه‌همهٔ اینها بتوسط ادارهٔ پولیس مکشوف افتاد . وهمچنین ۱۰۰۰ کرتمام خدمات ادارهٔ پولیس طهران‌را شرح دهم بقول خود معترض (مثنوی هفتادمن کاغذ شود)

راستی نمیدانم این‌هموطن ماچرا اززحمات وخدمات وفوائد ادارهٔ پولیس هیچ بعرض‌جناب شما نرسانیده‌است آخر (عیب‌می‌جله‌بکفتی‌هنرش نیز بگو)

اینکه معترض نظم‌طلب‌نظام‌دان‌درمندرجات خود مستند بقضیهٔ اسب عبدالحسین خان پسر سردارشده‌است‌که ادارهٔ پولیس تابحال کاری نکرده است واین فقره را برعدم انتظام ادارهٔ پولیس درمقام اثبات نقل نموده‌است خودبرکذب اظهارات اوگواهی میدهد . زیرا که نه شیری از زنجیر رها شده ونه‌اسبی را بهم دریده است . بل کالسکهٔ عبدالحسین خان ازپهلوی شیری که‌در زنجیر میکردانیدند بگذشته شیراز صدای کالسکه مضطرب شده حمله بطرف یکی از اسبهای کالسکه آورده پای‌اسب‌را قدری زخمدار نمود بطور یکه بعدازچند روز زخم پای‌اسب بکلی التیام پذیرفته واکنون حاضراست وبمحض اظهار عبدالحسین خان بادارهٔ پولیس رئیس پولیس صاحب شیررا دستگیرکرده حبس ومجبور بادای قیمت اسب‌کرد وجهت تاخیر دوسه روزهٔ آن استیلای طمع برصاحب اسب بود که ادعا میکرد اسب‌را پنجاه تومان خریده‌ام وصاحب‌شیر بواسطهٔ عدم‌ارزش اسب از قبول ادای این مبلغ طفره میزند تاآنکه فروشندهٔ اصلیٔ اسب را که استاد یوسف نجار است پیدا کرده معلوم نموده بودند که اسب سی وپنج تومان ابتیاع‌شده‌است . حال‌آنکه اسب‌هیچ عیبی نکرده بود ادارهٔ پولیس سی و پنج تومان ازصاحب شیرگرفته بعبدالحسین‌خان داده اسب عبدالحسین خان را بصاحب‌شیرواگذارنمود . اینك اسب صحیح وسالم نزد صاحب شیر حاضر وقبض رسید سی وپنج تومان نیز بامضا ومهر عبدالحسین‌خان درادارهٔ پولیس ضبط است .

بنابراین خوب‌است جناب منشی اختر امثال نویسندهٔ آن‌کاغذرا قدری‌نصیحت نماید که درراه اجرای اغراض خود دروغ باین بزرگی را در اخبارنامهٔ مثل اختر ننویساند .

مثلا شرحی ازخرابیٔ کوچها وسوراخهای راه آب‌نوشته واین‌راهم‌علامت بی‌نظمیٔ ادارهٔ پولیس قرارداده بود . خوب‌است کمی‌باو بگوید ای‌نظام‌دان !! رفع‌خرابیٔ کوچه‌سپرده بادارهٔ احتساب‌است چه دخلی بادارهٔ پولیس دارد ؟ کسیکه هنوز فرق‌واختلاف دوادارهٔ مختلفه‌را ندانسته است چرا عبث اخبارنامهای محترمه را زحمت میدهد ؟ فقط محض شهرت !

معلوم‌است آنانکه استقرار ادارهٔ پولیس ووجود امنیت را مخالف اجرای خیالات واهیه ومنافیٔ مقصود خود می بینند هرگز بقوام واستحکام این اداره تن در نداده جز معایب آن چیزی ندیده بقدر قوه در توهین آن اداره میکوشند .

(هنر بچشم عداوت بزرگتر عیب‌است)

حب‌وطن فرع داشتن دین وایمان است . افسوس که بعض هموطنان ما ازعوالم حب‌وطن بطور لائق استحضار ندارند این است که اوقات خود شانرا مشغول نوشتن اینکونه کاغذهای دروغین نموده وطن ومربیان وطن را بناحق مورد مؤاخذه میکنند .

مستدعی که جناب منشی اختر که جهان دانش وبینش است این کاغذ را در صحایف کرامی نامهٔ خودشان درج نموده وطن وابنای وطن را مرهون لطف خود نمایند ۰ امضا

(اب)

روزنامهٔ (استانبول) بموجب کاغذیکه ازطهران داشته است میکوید ۰

در ممالك ایران اکنون را در باب مصالح عمومی وقهرهٔ کردستان بطور کامل سکوت هست ۰ ولی عن قریب ظهور انقلابی ملحوظ است ۰ زیرا زیادیٔ برف که درمعابر وکوهها هست مانع از حرکات خصومت آمیز است ۰ اکرچه عساکر ایران واکراد از رزمکاه برکشته اند ولی مظنون است بمجرد ورود بهارشورشیان اکراد که اکنون کذرکاههای جبال را کرفته اند دوباره بخاك ایران یورش بیاورند ۰ عساکر ایران از این چند ماه استراحت بطور لائق استفاده ننموده اند ۰

فصل زمستان بانعقاد مجالس ومذاکرات بختام رسیده نتیجهٔ حاصل نشده است ۰ جناب میرزا حسین خان سپهسالار اعظم که ازاردو بطهران برکشته بود ازسپهسالاری ووالیکریٔ اذربایجان استعفا نموده است مظنون است که بعد از نوروز یك ماموریت بسیار عمده معین بشود ۰ جناب مشارالیه اکنون را درطهران اقامت دارد ۰

جناب ظل السلطان فرزندارشد اعلاحضرت پادشاه ایران که والیٔ اصفهان وغیره بودند هم درطهران هستند ادارهٔ ولایت کرمانشاه را که از ولایتهای عمدهٔ ایران است نیز اعلا حضرت پادشاه ایران بعهدهٔ کفایت ایشان محول فرموده اند اکنون حکومت نصف ممالك ایران کاملا سپرده بشاهزادهٔ معظم له است ۰

صاحب منصبان اوستریایی که بمراهی عساکر منتظمهٔ ایران بکردستان رفته بودند دوباره بطهران برکشته اند ۰ عساکر مذکوره درحین جنك با اکراد موافق مطلوب حرکت کرده اند ۰ اکنون که از صاحب منصبان اوستریایی سخن بمیان آمد میخواهم بشما از یك واقعهٔ تاسف آمیزی اطلاع بدهم چنانکه عزیز میرزا نام فرزندمرحوم جلال الدین میرزا که در مکتب عسکریٔ طهران تحصیل فنون جنك نموده بمنصب سرتیپی رسیده بود پس ازورود صاحب منصبان اوستریایی که آغاز بتنظیم وتنسیق عساکر ایران نمودند شاهزادهٔ مشارالیه منصب خودرا باختیار ترك نموده خودرا درمقام نفر داخل سلك نظام تازه کرده در ظرف دوسال ازثمر سعی وغیرت ولیاقت که فطرة دارا بود دوباره بمنصب نخستین خود رسیده بود ۰ مشارالیه درشورش اکراد باعساکر ایران بجمعی خود درمیدان جنك حاضرشده لشکریان را که درزیر کوماندانیٔ خود داشت خیلی بانتظام حرکت داده است بطور یکه مصدر هیچ خلافی نشده بودند ۰ تا اینکه بعد از تسکین فتنه بطهران برکشته بود که یکروز اعلا حضرت پادشاه ایران برای معاینهٔ عساکر بسر بازخانه تشریف برده لباس وچکمه های عساکر مذکوره کهنه وغیرمنتظم بنظر همایون آمده پس ازتحقیقات معلوم شده بود که تعیینات وخوراك عساکر مذکوره نیز بطور لائق نبوده است اعلا حضرت پادشاه مشار الیه ازاین وضع تاسف آمیز عساکر متغیر شده سبب آنرا ازعزیز میرزا سؤال فرموده بودند ۰ عزیز میرزا هم درجواب عرض داشته بود که عساکررا ازچند ماه باینطرف مواجب داده نشده ولباس آنانرا عوض نکرده اند ۰ اعلا حضرت پادشاه جناب وزیر جنك را که مخصصات عسکری را کاملا ازخزانه کرفته وبعساکر نداده بود بحضور خودشان خواسته مورد مؤاخذه داشته بودند ۰

بنابراین وزیرجنك بمجرد بیرون شدن ازحضور پادشاهی منصب عزیز میرزای مشارالیه را ازدفتر عسکری حك نموده خودش را معزول داشت ۰ سبب این عزل کویا این بوده است که ۰ چرا مشار الیه اعلا حضرت پادشاه را ازحقیقت حال مطلع ساخته وزیررا مورد مؤاخذهٔ پادشاه نموده است ۰ لهذا صاحب منصبان اوستریایی باتفاق این حرکت مستبدانهٔ وزیرجنك را پروتست نموده اند ۰

عزیز میرزای مشارالیه بجهة اینکه درعوالم ترقی پروری مسبوق الخدمة ومعروف اروپ است ازجانب دولت فرانسه نشان (لژیون دونور) را نیز دارا است ۰

جناب علاءالدوله ازجانب دولت ایران بوالیکریٔ اذربایجان وکوماندانیٔ اردوی عساکری که برضد اکراد حرکت خواهد نمود معین کردیده است ۰ مشارالیه را در باب اخذ مالیات وبده نیز دستورالعمل مؤکد داده شده است بنابراین درباره بیچاره اهالی که ازقحط وغلا وشورش مصیبت زده ومضطرب الحالند برای اخذ بده نیز سخت کیری خواهد شد ۰

ولیعهد پادشاه ایران که درتبریز سمت والیکری داشت و پیشتر بطهران احضارشده بود اینروزها واردطهران شده اند ازقراریکه معلوم است چندی درطهران اقامت خواهند نمود ۰

بعد ازنوروز ازطهران درزیر کوماندانیٔ صاحب منصبان اوستریایی بکردستان دوباره قشون فرستاده خواهد شد ۰

ازقراریکه درتلکرافنامهای اروپ دیده شد ازجانب والیٔ هندوستان بحکومت انکلیس اطلاع داده شده است که ۰ ایوب خان حکمران هرات دردست سردار محمد حسن خان وسردار محمد خان کرفتار کردیده است ۰

روزنامهٔ (وقت) میکوید بموجب خبرهایی که ازطهران رسیده است ازجانب دولت ایران حکومت ایالت فارس بفرزند حضرت اشرف والا ظل السلطان حکمران اصفهان وغیره توجیه فرموده شده است ۰ ولی مارا تاکنون دراینباب اطلاعی حاصل نشده است ۰

فقرات ذیل دراخبارنامهٔ (سنت جیمس بودجت) دیده شد ۰

ازجانب دولت عثمانی بمناسبت جنك بادولت روس ازفابریك (پرووید انس تول) امریکی ششصد هزار لوله تفنك (پیبودی مارتینی) وچهل وپنجهزار تفنك (هنری وینچستر) وازفابریك (نوهوان) پنجهزار لوله رووولور (طپانچهٔ شش لوله) خریده شده بود ۰ درآخرسال کذشته سیصدهزار تفنك (پیبودی) و بیست هزار تفنك (وینچستر) درانبارهای اسلحهٔ خود آماده داشت ۰ بعد ازآن دولت مشارالیها بفابریك (نوهوان) نیز صدهزار تفنك وشانزده هزار رووولور وسی ملیون فشنك سپارش کرده است ۰

عساکر یونان هم اکنون کاملا به تفنکهای (غراس) مسلح هستند ۰ یك روایت مقدار این تفنکها هفتاد وپنجهزار لوله و بروایت دیکر شصت

وسه‌هزار لوله‌است . دولت مشارالیها تفنگهای مذکوررا ازفابریك (ورندل) که در ایالت (استیر) اوستریا واقع است خریده است. دولت مشارالیها این تفنگهارا برای قشون خود کافی ندیده بتازه‌گی بفابریك (رمنیکتون)امریك نیز خیلی تفنك سپارش کرده‌ادت .

عساکر حکومت(صرب) دراثنای جنك آخری در صدی چهل ٭ تفنگهای (تەپر) مسلح بودند . درسالهای ۱۸۷۷ و ۱۸۷۸ میلادی که‌دولتین عثمانی وروس محارب بودند بقدر پانزده هزار تفنك (پیبودی مارتینی) نیز ازعثمانیها اخذ نموده‌است .

حکومت صربستان درسال ۱۸۷۹ میلادی برای تعیین خوبتر ومناسبترین تفنکها کومیسیون مخصوصی تشکیل داده بصوابدیدوقرارداد کومیسیون مذکور تفنك (ماوزر) انتخاب شده بفابریك (ماوزر) یکصد و بیست هزار تفنك سپارش داده‌است .

حکومت رومانیا نیز درباب اسلحه استعمال تفنك (مارتینی هنری)را که درنزدقشون انکلیس مرغوب است انتخاب نموده شصت وهشتهزار لوله ازتفنکهای مذکوررا بفابریك آن سپارش کرده‌است .

عساکر بلغارستان باتفنك (بردان) که از وزارت جنك روس پذیرفته شده است مسلح هستند .

بموجب خبرمخصوصی که‌ازوین حاصل نمودیم جناب مقرب‌الخاقان نریمان خان سفیر دولت علیهٔ ایران مقیم وین را که از چندی باینطرف ماذونا در طهران بود ازجانب اعلا حضرت پادشاه ایران یکقطعه نشان مرصع شیروخورشیداحسان فرموده شده رخصت انصراف بمحل ماموریت خود اعطا گردیده سفیر مشار الیه از طهران بجانب وین حرکت نموده‌است .

(مسلة فرعون)

روزنامه (المحروسه) منطبعه دراسکندریه که‌بلغت عرب بیرون میآید بعنوان بالا فقرات ذیل‌را مینویسد .

ازجانب خدیومصر یك‌ستون انتیکهٔ مصر قدیم بدولت امریك اهدا شده بود اهالی امریك ازاین آثار انتیکه که‌ازجانب خدیویٔ مصر بحکومت‌ایشان هدیه داده شده‌است بدرجه‌نهایت مشعوف ومسرور گردیده اند . واین ستون مشهور بمسلهٔ فرعون ودارای پارهٔ نقوش‌وصور بوده‌است که‌ازآن نقوش معلوم میشده است که‌ستون مذکور پیش ازاختراع حروف هجا ساخته شده‌است . واین ستون ازاسکندریه درحل واپور مخصوصی درکمال زحمت ومشقت بشهر (نیورك) فرستاده‌شد . علما وکار آگاهان چنین گمان میبرند که‌این ستون ستونی‌است که‌درآغاز کار درشهر (اون) که درمسافت هشت میل دورتر ازقاهرهٔ مصر واقع‌است درمدخل هیکل شمس گذاشته‌شده‌بوده‌است ودرآن موقع بقدر یکهزار وششصد سال برقرار بوده‌است . پس ازآن (کلیوباترا) نام ملکه ستون مذکور را ازآنجا باسکندریه که‌مسافت یکصد و بیست میل‌راه بود نقل کرده و باآن ستون مزین نمود هیکلی‌را که‌خود درآنجا ساخته بود وستون مذکور را دراسکندریه درکناردریا برپا کرده. وازآنوقت تاکنون که‌بامریك نقل کرده‌شد یکهزار ونهصدسال دراسکندریه بود .

روزنامهٔ (المحروسه) در بارهٔ ستون مذکور اینکونه اطلاعات میدهدکه . ستون مذکور زمانی که‌حضرت یوسف بن یعقوب‌را بمصر باسیری بردند در مدخل هیکل آفتاب بوده وقتیکه حضرت یوسف بادخترکاهن شهر (اون) بنای تزوج گذاشت دورنیست که‌این ستون بزم عروسی یوسف‌را مشاهده نموده باشد .

ودرآن هیکل که این‌ستون نصب بود مدرسهٔ که‌کاهنان شاگردان خودشانرا تعلیم‌علوم‌میکردند برقرار بوده است وهیچ شك نیست که حضرت موسی نیز در زمان شبابت خود باشرفا زادکان که هرروز برای تعلیم علوم وحکمت مصریون ازآنجا میگذشته اند این‌ستون‌را دیده باشند . ونیز شبهه نیست که این ستون درمصر دیده باشد ایام‌خواریٔ بنی اسرائیل را که از آنجا بسرعت اخراج کرده‌شدند وهمه وقوعات‌زمان فراعنه را هم‌مشاهده کرده باشد واین مدتها که‌براو گذشت نهصد سال بوده‌است . ستون مذکور دیده‌است یورش (کیس) پادشاه فرس را بشهر (اون) که شهرمذکور را بابسیاری ازهیاکل موجوده خراب نمود . ونیز دیده‌است این‌ستون خشنودیٔ اهالیٔ مصر را وقتیکه اسکندر بآنجا آمد وآنانرا از ربقهٔ رعیتیٔ پادشاهان فرس خلاصی داد . پس از آن دید آزادیٔ اهالی مصر را در زمان حکومت (بطالمه) واین‌مدت نیز سیصدسال بود. ودیددراسکندریه آمدن قیاصرهٔ (رؤم) را یکهزار ونهصد سال سیرکرد درکنار دریای اسکندریه امواج وطوفان دریا وتردد کشتیهارا .

طول‌این‌ستون‌عبارت‌ازهفتادقدم وسنکینیٔ‌آن بوزن‌چهار صدقنطار بوده دراروپ بقدرسی‌عدد ازاین‌ستونها که‌همهٔ آنهاازمصر کرفته شده‌موجود است که یکی ازآنها درلندن و بعضی در پاریس ویازده عدد در (رؤم) میباشد. عجیبتر اینکه‌ممالك امریك‌بااینکه تازه ترین همهٔ بلاداست درتحصیل عادات‌حسنه‌مقدم‌برهمه‌ممالك‌قدیم‌است که‌ازانجمله مسافرت این‌ستون‌است بآن ممالك پس ازآنکه ازعمراوسه هزار و پانصدسال گذشته بود ازراه دریا هشتهزار میل‌مسافت‌طی نموده بامریك‌رسیده شروع بمشاهدهٔ وضع وعادات اهالیٔ آنجانموده است‌ومی‌بیندا‌ختلاف بسیار بزرگی‌را که‌اهالی‌آنجا درکارهای سیاسی ودینی بااهالی‌مصرقدیم داشته ودارند .

روزنامهٔ(مفرح‌القلوب) منطبعهٔ (کراچی بندرسند)میکوید. دربمبیٔ اینروزها شمارهٔ‌نفوس شده معلوم ومحقق گردیده است که‌درشهر مذکور هفتصد وبیست‌هزارنفس موجود بوده‌است .

از جانب دولت انکلیس بقبائل (افریدی) بشرط نکاهداشتن کذرکاههای (درهٔ‌خیر) وعدم اختلال امن وآسایش معادل یکصدوشصت هزار روپی سالیانه مواجب قرارداده شده‌است که‌هرسال مبلغ‌مذکوررا کرفته درباب‌نکاهداریٔ امنیت وآسایش مترددین اهتمامات کافی بعمل بیاورند .

طاهر